

hedsrettigheder i forbindelse med anvendelsen af biologi og lægevidenskab».

Til § 2

Bestemmelsen fastlægger lovens anvendelsesområde. Loven gælder for patienter, der inden for sundhedsvæsenet modtager eller har modtaget undersøgelse, behandling og pleje af en autoriseret sundhedsperson og personer, der handler på disses vegne. Loven omfatter også den behandling m.v., der af nævnte sundhedspersoner udføres i sundhedsvæsenets regi, men uden for den almindelige primære og sekundære sektor, f.eks. på sociale institutioner, på kriminalforsorgens sygeafdelinger m.fl. Sidstnævnte forhold er i lovtæksten markeret gennem tilføjeisen: »eller andre steder, hvor der udføres sundhedsfaglig virksomhed«.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Loven gælder for patienter, der modtager undersøgelse, behandling og sundhedsfaglig pleje i sundhedsvæsenet af sundhedspersoner, dvs. for patienter i behandlingssituationen.

Loven omfatter således først og fremmest de tilfælde, hvor borgeren selv definerer sig som patient ved at kontakte sundhedsvæsenet. Hertil kommer de behandlingssituationer, hvor en særlig lovgivning foreskriver behandling, f.eks. lov om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme og lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien. I sidstnævnte tilfælde gælder patientretsstillingslovens almindelige regler, medmindre de fortrænges af de specielle regler, som disse særlove indeholder.

Ved en patient forstås en bruger af sundhedsvæsenet, hvadenten vedkommende er rask eller syg.

Denne almene definition - der stammer fra WHO's »A Declaration on the Promotion of Patients' Rights in Europe«, marts 1994 - er så selvfølgelig, at det ikke er fundet nødvendigt at optage denne i lovens tekst.

Definitionen er dog brugbar i den udstrækning, brugeren af loven anlægger en rent sproglig fortolkning af ordet »patient«, og i den forbindelse påpeger, at gravide og bl.a. modtagere af de kommunale sundhedstjenester, som f.eks. forebyggende sundhedsordninger for børn og unge, ikke er patienter. I patientretsstillingslovens forstand er disse raske personer også patienter.

Forholdet mellem patientretsstillingsloven og komitéloven (lov om et videnskabsetisk komitésystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter, jf. lovbekendtgørelse nr. 221 af 4. marts 1997) kan beskrives således:

Hvis en gruppe personer, der er deltagere i et biomedicinsk forskningsprojekt, omfatter både raske forsøgspersoner og personer under behandling (patienter), er sidstnævnte gruppe omfattet af begge love, hvorimod førstnævnte gruppe alene - i denne forbindelse - er omfattet af komitéloven. Det forhold, at begge love indeholder regler og information og samtykke (informeret samtykke), ændrer intet heri: Der skal over for en forsøgsperson, der tillige er patient, informeres både efter komitéloven og efter patientretsstillingsloven, da det er forskellige forhold, der skal informeres om, dels forskningsprojektet, dels patientens helbredstilstand og behandlingsmulighederne (patientretsstillingslovens § 7) og da informationskravene er forskellige, og typisk strengere efter komitéloven.

Til § 3

Det er fundet hensigtsmæssigt at opstille en fælles og kort definition af begrebet »behandling«, dvs. undersøgelse, sygdomsbehandling, sundhedsfaglig pleje, sundhedsfaglige forebyggelsestiltag over for den enkelte person, m.v.

Ved behandling forstås først og fremmest sygdomsbehandling, og de handlinger, der naturligt har tilknytning hertil og sammenhæng hermed: Undersøgelse, diagnostisering, genoptræning m.v.. Hertil kommer sundhedsfaglig pleje (sygepleje), der ligeledes er forbundet med behandling i egentlig forstand. Ved at tale om »sundhedsfaglig pleje« er tilkendegivet, at den pleje, der finder sted med hjemmel i bistandsloven (fra 1. juli 1998 lov om social service) og den øvrige sociale lovgivning ikke er omfattet af patientretsstillingsloven. »Sundhedsfaglige forebyggelsestiltag over for den enkelte person« betyder, at det er den individorienterede sundhedsfaglige forebyggelse, der er omfattet af loven. Udenfor patientretsstillingsloven falder derfor den forebyggelsesvirksomhed, der finder sted med hjemmel i bistandsloven eller anden lovgivning.

Til § 4

I § 4 defineres »sundhedspersoner«, hvorved der i loven forstås personer, der er autoriseret i henhold til særlig lovgivning til at varetage sundhedsfaglige opgaver, som læger, tandlæger, sygeplejersker, jordemødre, fysioterapeuter, ergoterapeuter, kliniske tandteknikere, fodterapeuter, kiropraktorer, psykologer, optikere, kliniske diætister og tandplejere eller personer, der handler på disses ansvar, som f.eks. social- og sundhedsassistenter, plejere og sygehjælpere m.fl.